

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA ALS DRETS DE PARTICIPACIÓ (PARTICIPACIÓ CIUTADANA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 5 de març de 2025, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

És presidenta de l'Associació Salvem el Jardí 2014, una entitat que gestiona l'espai del carrer de l'Encarnació, on s'ha creat el Jardí del Silenci, en un espai qualificat definitivament com a 6b (espai verd).

Per desenvolupar el seu projecte, disposen de permisos d'ocupació i activitat per part del Districte de Gràcia. També compten amb l'assessorament de la Direcció de Serveis a les Persones i al Territori del Districte de Gràcia i reben subvencions municipals que permeten adequar el Jardí del Silenci en benefici de la comunitat, junt amb la dedicació dels voluntaris i tothom que hi vulgui participar.

En aquest context tenen coneixement que en el marc dels Pressupostos Participatius, i a través del Decidim Barcelona, una AFA del barri han presentat el projecte "Un jardí del Silenci verd i obert a tot el barri", el qual consideren una intromissió en el projecte actual.

Per aquest motiu, en data 7 de gener de 2025 van presentar unes al·legacions als Pressupostos Participatius / Decidim Barcelona, exposant els punts següents:

1. El Jardí del Silenci és un espai públic obert a tothom i, per tant, estan en desacord amb la proposta presentada, en què s'exposava que el jardí es gestiona de manera privada, de manera que se'n dificulta l'ús.
2. Actualment es desenvolupen projectes d'interès general al Jardí del Silenci, a través de diferents activitats, com projectes amb escoles i criances (amb un horari establert i disposició de clau d'accés), activitats educatives (amb instituts,

agrupacions i associacions) i intercanvis internacionals, tallers i actes culturals, espais per a audiovisuals i mèdia, i microprojectes.

3. Es treballa, amb bona entesa i organització amb altres entitats, amb presa de decisions per consens, tenint en consideració la fragilitat del reduït espai verd de l'interior d'illa.
4. Detalla els perjudicis que la proposta de l'AFA comportaria per al Jardí del Silenci, atès que algunes de les activitats proposades són alienes i incompatibles amb un jardí on es preserva la zona verda i la biodiversitat.

Finalment demanaven a l'Ajuntament de Barcelona el següent:

1. Que els tècnics municipals que avaluen la viabilitat de les propostes s'informin de primera mà de la gestió de l'Associació Salvem el Jardí 2014 abans de fer el dictamen.
2. Que es descarti la proposta feta per l'AFA.
3. Que l'AFA respecti el nom de l'Associació Salvem el Jardí 2014 en lloc d'anomenar-los Amics del Jardí del Silenci.
4. Que es respecti la feina de gestió de l'Associació Salvem el Jardí 2014, amb una gran tasca col·lectiva participativa de més de deu anys, per salvaguardar un jardí interior d'illa fràgil i amb espècies a preservar.

També en data 7 de gener de 2025, i a través de correu electrònic, l'Associació Salvem el Jardí 2014 va adreçar un escrit a Pressupostos Participatius, comunicant la presentació de les al·legacions per registre i també demanant que s'enviessin aquestes al·legacions a la Comissió d'Empara per a la seva consideració i efectes.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

D'acord amb el **principi d'economia administrativa**, no s'ha efectuat una petició d'informe a l'Ajuntament de Barcelona, ja que en l'expedient consta prou informació per poder emetre un pronunciament. També pel fet que **el procés dels pressupostos participatius està actualment en curs**. Per aquest motiu, un cop examinat el contingut de la queixa, la documentació aportada per la persona interessada i la normativa aplicable, aquesta Sindicatura emet la decisió següent.

CONSIDERACIONS

1. Referent a la resposta municipal

Com s'ha exposat anteriorment, en data 7 de gener de 2025 l'Associació Salvem el Jardí 2014 va presentar per registre unes al·legacions als Pressupostos Participatius i, paral·lelament, va enviar un correu en el qual sol·licitava que aquestes al·legacions es fessin arribar a la Comissió d'Empara.

En data 29 de gener de 2025 van rebre resposta de la Direcció de Serveis de Participació i Innovació Democràtica. En aquesta resposta s'exposava que **el procés de pressupostos participatius estava enfocat a la presentació de projectes d'inversió i no inclou decisions relacionades amb la gestió d'espais o la coordinació d'activitats**. S'afegia que en aquell moment el procés es trobava en fase de valoració tècnica, en la qual els tècnics municipals, de les àrees i districtes, analitzen la viabilitat de les propostes presentades i verifiquen si compleixen els criteris establerts pel decret d'alcaldia. Es preveia que en les setmanes següents es donaria resposta a l'acceptació o el rebuig de totes les propostes presentades segons els criteris tècnics, i les acceptades passarien a la fase de recollida de suports o de prioritització.

El fet que s'emetés la resposta en data 29 de gener de 2025 mostra que el consistori ha procedit amb prou celeritat. No obstant això, també es pot observar que si bé el contingut pot ser tècnicament coherent, pot resultar **força genèric**, ja que no dona resposta concreta ni suficientment justificada als diferents punts plantejats al document presentat per l'entitat. Així mateix, tampoc fa cap referència a la Comissió d'Empara.

Entenem que **la resposta municipal, doncs, no s'avé al funcionament d'una bona Administració en el sentit que estableix l'article 3 de la Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic i també a l'article 5 de la Carta de ciutadania —Carta de drets i deures de Barcelona—**.

2. Sobre la regulació dels pressupostos participatius 2024-2027

El Decret d'Alcaldia S1/D/2024-00466, de 4 d'octubre, d'aprovació i convocatòria del procés participatiu dels pressupostos participatius 2024-2027 de l'Ajuntament de Barcelona, així com el Decret d'Alcaldia S1/D/2025-00033, de 24 de gener, pel qual es modifica la convocatòria del procés de pressupostos participatius 2024-2027 de l'Ajuntament de Barcelona, estableixen la normativa reguladora del procés de pressupostos participatius 2024-2027.

Aquest marc regulador defineix l'objecte dels pressupostos participatius, que són els projectes d'inversió, com s'assenyalava en la resposta municipal a l'entitat.

La normativa reguladora també estableix, al punt 4, els requisits que han de complir les propostes de projectes d'inversió.

Entenem que la tasca tècnica per determinar quins projectes passen a la fase següent consisteix en contrastar els projectes presentats amb aquests requisits establerts, i si no entren en contradicció, han de determinar que el projecte passi a la fase següent (Fase 3 de suports o prioritització de les propostes, inicialment prevista entre els dies 10 i 17 de març i que s'ha vist prorrogada fins al 19 de març).

Així, es va considerar que la proposta de l'AFA, "Un Jardí del Silenci verd i obert a tot el barri" complia els criteris tècnics i passava a la fase següent del procés participatiu.

En tot cas, però, per tal de poder executar el projecte, la proposta també havia de tenir en compte les condicions següents:

Les actuacions a executar en l'espai han de garantir la preservació del verd. Així mateix, aquests criteris s'han de consensuar entre les persones promotores de la proposta i l'entitat que actualment gestiona l'espai, que actualment desenvolupa un projecte en aquest espai.

El web de Decidim Barcelona i concretament la part de la valoració tècnica dels projectes (<https://www.decidim.barcelona/pages/pressupostos-valoracio-tecnica>), explica que les propostes poden rebre una de les respostes següents:

- 1) **Proposta acceptada:** Compleix els requisits establerts i passa a la fase següent del procés.
- 2) **Proposta acceptada amb condicions:** La proposta és viable, però requereix ajustaments o modificacions que es treballaran en les fases següents.
- 3) **Proposta planificada:** No passa a la fase següent perquè ja està previst que l'Ajuntament la dugui a terme dins de la seva planificació.
- 4) **Proposta rebutjada:** No compleix algun dels criteris establerts.

Per tant, la proposta de l'AFA es troba en la segona categoria, la de **proposta acceptada amb condicions**. Aquestes condicions resulten clares:

- **Garantir la preservació del verd.**
- **Consens amb l'entitat que gestiona l'espai i hi desenvolupa un projecte.**

Atenent a aquests condicionants, cal entendre que en cas que el verd es veiés amenaçat o que no hi hagués el consens necessari entre l'Associació Salvem el Jardí 2014 i el projecte presentat, la proposta no podria reeixir.

Per tant, **el fet que el projecte hagi passat a la fase 3 no significa que es tracti d'un projecte consolidat, sinó que ha passat la fase de valoració tècnica, d'acord amb el marc regulador pertinent.**

Cal veure com es desenvolupa el procés de pressupostos participatius, que encara segueix obert.

Alhora, cal destacar el fet que ha passat amb uns condicionants importants, fet que posa de manifest que el consistori ha tingut en compte la realitat actual de l'espai i ha valorat la tasca que s'hi desenvolupa.

3. Mecanismes de garantia en la participació ciutadana

El fet que el consistori no hagués esmentat, a la seva resposta, la **Comissió d'Empara** és un fet que preocupa aquesta institució supervisora. De fet, la Sindicatura ja s'ha pronunciat anteriorment sobre les dificultats d'aquest òrgan¹.

La Comissió d'Empara és un òrgan que està definit en l'article 110 del Reglament de Participació Ciutadana, el qual té caràcter consultiu i li correspon vetllar per la realització efectiva dels drets i les obligacions derivats de la normativa en aquest àmbit, així com per la bona pràctica en l'ús dels canals de participació.

L'article 111 del Reglament de participació ciutadana diu que totes les persones que considerin que els seus drets de participació hagin estat vulnerats poden presentar un escrit de queixa davant la Comissió d'Empara, la qual ha d'emetre un informe amb unes conclusions sobre el tema, i si és el cas, pot fer una recomanació concreta a l'Ajuntament perquè adopti una resolució administrativa determinada.

Per tant, la inclusió de la Comissió d'Empara en el Reglament de participació ciutadana, així com la concreció quant a la seva comesa i el seu funcionament, posen de manifest que es tracta d'un òrgan preceptiu.

En el moment en què s'emet la present resolució, la **Comissió d'Empara no està constituïda**, i a més, apareix al web municipal el detall de les persones que formaven l'anterior Comissió d'Empara, inactiva des de fa temps.

La Sindicatura té coneixement que actualment s'està en procés de constituir una nova Comissió d'Empara². Estan seleccionades les dues persones proposades pel Consell

---

¹ https://www.sindicaturabarcelona.cat/wp-content/uploads/202412_Drets-de-participacio-Consell-de-Barri-Baix-Guinardo-2.pdf

² L'article 110.3 del Reglament de participació ciutadana diu que la Comissió d'Empara està composta per sis membres, dos a proposta del Consell Municipal, dos a proposta de la Comissió de Govern i dos a proposta del Consell de Ciutat.

de Ciutat, però hi havia pendent les persones proposades pel Consell Municipal i la Comissió de Govern.

L'article 111.9 del Reglament de participació ciutadana diu que l'Alcaldia ha de posar a disposició de la Comissió d'Empara els mitjans personals i materials necessaris per a l'exercici de les seves funcions. Per tant, considerem que **és necessari posar l'interès i la prioritat a resoldre aquesta qüestió, així com actuar amb la celeritat deguda per tal que es constitueixi, en breu, la Comissió d'Empara.**

La Comissió d'Empara no és, però, l'únic mecanisme de garantia de què es dota el Reglament de participació ciutadana, que també determina l'existència d'una **comissió assessora dels processos participatius.**

L'article 33 del Reglament de participació ciutadana estableix que la Comissió Assessora té funcions de caràcter consultiu sobre la millor manera de desenvolupar els processos participatius, emetent informes i fent recomanacions i suggeriments sobre metodologies, eines i mitjans dels processos participatius. També pot emetre informes a sol·licitud de la Comissió de Seguiment dels processos participatius quan aquest òrgan hagi de pronunciar-se davant alguna discrepància que es presenti durant el procés participatiu (amb caràcter previ a la presentació d'una queixa a la Comissió d'Empara).

Novament, consultat el web municipal, observem que els seus membres estan nomenats des del 2018 o 2019, quan segons l'article 34 del Reglament de participació ciutadana, el nomenament és per a una durada de sis anys i poden ser renovats en els càrrecs (fet sobre el qual el web no aporta informació). També s'observa que les darreres reunions es van desenvolupar l'any 2019. Així, doncs, podem presumir que la Comissió Assessora no es troba activa, i la informació continguda en el web municipal genera dubtes sobre si està o no constituïda atesa l'antiguitat dels seus integrants.

La situació de la Comissió d'Empara, així com de la Comissió Assessora posen de manifest incompliments del Reglament de participació ciutadana, fet que pot crear interrogants sobre les garanties de participació ciutadana que estableix l'article 30 de la Carta municipal de Barcelona.

Així mateix, el fet que les informacions que apareixen en el web no estiguin actualitzades i no exposin (com a mínim en el cas de la Comissió d'Empara) quina és la situació actual, no s'adiu amb el dret a la informació que estableix l'article XI de la Carta de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, ni amb la transparència amb què han d'actuar les administracions públiques.

La normativa reguladora del procés de pressupostos participatius 2024-20127 estableix l'existència d'una Comissió de Seguiment del procés, tal com determina l'article 35 del Reglament de participació ciutadana. Aquesta comissió està integrada

per setze persones nomenades per l'alcalde: Deu persones del Consell de Ciutat, tres persones promotores del projecte de la primera edició del procés de pressupostos participatius i tres persones expertes en aquest tipus de processos³.

4. Vers la cohesió social

La Vila de Gràcia té un teixit associatiu important que mostra la diversitat d'interessos i inquietuds del barri, fet que constitueix una gran riquesa per al territori i ha de revertir en la millora de la qualitat de vida dels habitants.

En aquest context, preocupa que s'hagi donat una situació en la qual una entitat que porta anys treballant per preservar un espai verd i singular al barri es trobi amb una proposta d'una altra entitat, per donar altres usos a aquell espai, i que segons els promotors de la queixa, no han consensuat ni reflectit la realitat actual d'aquell entorn.

A més, hem tingut coneixement, que la situació no s'inicia arran dels pressupostos participatius, sinó que comença anteriorment⁴.

La pluralitat del barri pot generar en determinades ocasions situacions de desacord, com en aquest cas, en què dues entitats treballen legítimament per les seves motivacions. Donada aquesta situació, el consistori ha de poder trobar els mecanismes adients per facilitar la convivència, el bé comú i la cohesió social.

Per això des de la Sindicatura **recomanem que es vetlli pel diàleg entre ambdues entitats, a efectes que, des del reconeixement i el respecte mutu, puguin establir i mantenir relacions de veïnatge fluides i col·laboratives, a través de la mediació o els mecanismes que es considerin oportuns.**

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació municipal ha de millorar en eficàcia.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Comissionat de Participació** que, en les respostes a la ciutadania, es millori la concreció de la resposta i la seva justificació.

---

³ La Sindicatura de Greuges de Barcelona assisteix a les reunions en qualitat d'observació.

⁴ <https://www.independent.cat/noticia/84373/topada-per-lespai-public-del-veinat-dencarnacio-i-el-jardi-del-silenci-amb-lescola-teixido>

- **Recomanar al Comissionat de Participació** que vetlli pel control adequat del compliment de les condicions de la proposta presentada.
- **Recomanar al comissionats de Participació** que es prenguin les mesures oportunes perquè els mecanismes de garanties a la participació previstos al Reglament de participació (**Comissió d'Empara i Comissió Assessora dels processos participatius**) estiguin operatius i s'actualitzi la informació al respecte al web municipal.
- **Recomanar al Districte de Gràcia** que es vetlli pel diàleg entre les dues entitats, a efectes que, des del reconeixement i el respecte mutu, puguin establir i mantenir relacions de veïnatge fluides i col·laboratives, a través de la mediació o els mecanismes que es considerin oportuns.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.